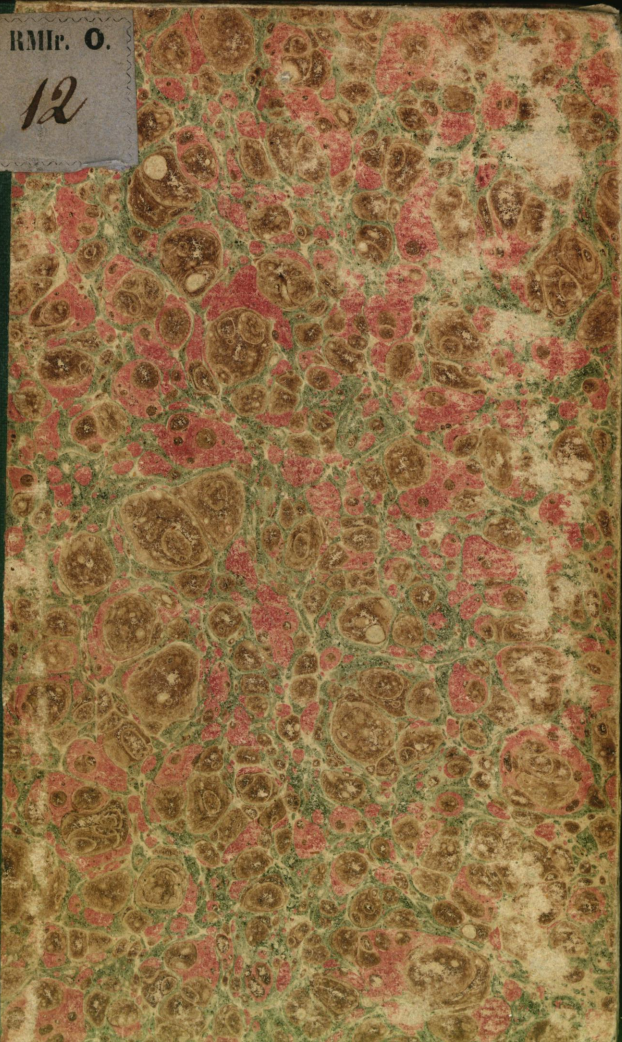

RMP. O.

12

RMR. O.

12.

240

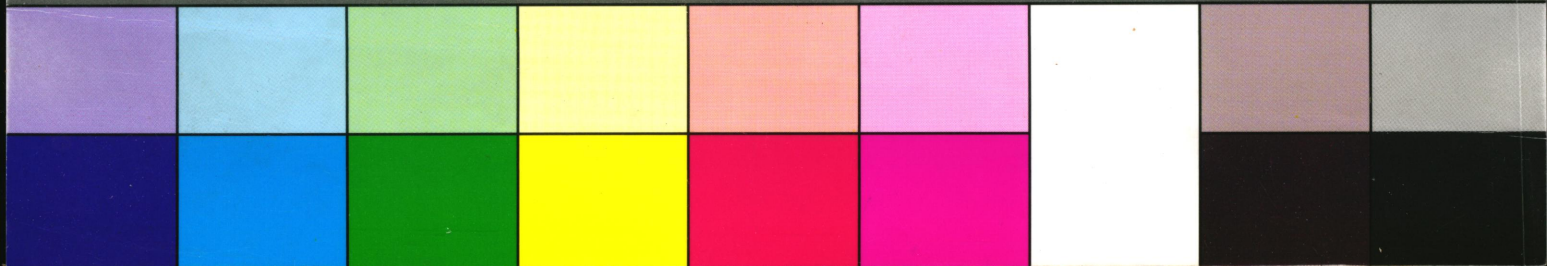
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

FORMVLÆ
PVERILIVM
COLLOQUIORVM LA-
tinovngaricorum, pro primis Tyro-
nibus, per Sebaldum Heyden
conscriptæ.

SEBALDVS HEYDEN,
ad nasurum Lectorem.

*Consultum pueris volumus, Nasus valet:
Quaritur his fructus, gloria nulla mihi.*

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

DEBRECINI

Excudebat Ioannes Czaktornyaj.

1591.

FORMVLÆ
PVERILIVM

COLLOQUIORVM LA-
tinovngaricorum, pro primis Tyto-
nibus, per Sebaldum Heyden
conscriptæ.

SEBALDVS HEYDEN,
ad nasurum Lectorem.

*Consultum pueris volumus, Nasuto valetio:
Quæritur his fructus, gloria nulla mihi.*

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

DEBRECINI

Excudebat Ioannes Czaktornyaj.

1591.

SALVTATIO MATVTINA.

Dialogus I.

Andreas, Balthasar,

A Bonus dies.
Iomporok. Isten adgyon io napot.

B Deo gratia.

Hila az Istennek Isten foggya.

A Opto tibi bonum diem.

Kiuanok nek ed egy io napot.

B Talem & tibi precor.

Ollyant kiuanok nek edis.

A Bene sit tibi hoc die.

Ez napon io legyen tenek ed dolgod.

B Nec tibi male sit.

Nek ed se legyen gonosul dolgod.

SALVTATIO MERI- diana.

Dialogus II.

Blasius, Clemens.

Salue

B Salue Clemens.
Köbönek nek ed Kelemen.

C Salue & tu.

Köbönek nek edis.

B Salue plurimum.

Igen köbönek nek ed.

G Et tu tantum salue.

Tenek ed is anniban köbönek.

B Saluus sis tu.

Egességgel.

C Tu quoque salue.

Teis egességgel.

B Salute[m] tibi precor.

Egességet kiuanok nek ed.

B Eandem & tibi opro.

Vigyan azont kiuanok nek ed is.

B Salute te impertior.

Egességet adok tenek ed:

C Et ego quoque te.

Enis tenek ed.

B Iubeo te saluere.

Egességet mondok tenek ed.

C Te quoque ego.

Enis tenek ed.

A 2

Salu-

SALVTATIO VE-
spertina.

Dialogus III.

Carolus, Demetrius.

C Bonus vesper.

Io est ueletek. Isten adgion io est uelit.

D Gratia Deo.

Hala az Istennek. Isten fogadgya.

C Bonum seruum. Non sero.

Io est uelitek.

D Laus creatori.

Diczi ret legien az teremtőnek.

C Hic vesper foelix sit tibi.

Ez est uele neked berenczes legyen.

D Nec tibi infcoelix sit.

Neked se legyen berenczetlen.

SVB PRIMAM PACEM
noctem.

Dialogus IIII.

Decius, Eustachius.

D Sit tibi hæc nox foelix.

Ez Ey neked berenczes legieu.

Et

E Et tibi fausta hæc sit.

Nekedis berenczes legyen.

D Faustum degas noctem.

Mulassad ez eyet egessegeben.

E Tu quoque non infautam.

Te se mulassad bodogtatlansegeben.

D Nox isthæc vobis commodet.

Ezey haznotokra legyen tūnektek.

E Et tibi non incommodet.

Neked se legyen artalmotra.

DVM ITVR CV-
bitum.

Dialogus V.

Foelix, Gaspar.

F Quora est hora?

Hany orakor vagyon?

G Sonuit nonam.

Kilenezet ütöt.

F Eundum est cubirum.

Ideie le fekeni.

C Nondum dormiturio.

Meg nem kely alunom.

A 3

At

F Atego oppido.

En penigien igen alhatnam.

G Tu eas cubitum.

Eregy fekügy le.

F Quid tu autem ages?

Te penigien mit akarz miuelni?

G Legam ulterius.

Oluafok meg touab.

F Malo quiescere.

En inkab el nyugsom.

G Faceffe hinc Endimion.

Tauozzal el innen allommal celheretelen.

F Haud te impediuro.

Nem Bantak.

DVM REDITVR
cubitu.

Dialogus VI.

Gabriel,

Henricus,

G Heus expergiscere.

Halladé serkeni fel.

H Sine vr dormiam.

Had alunom.

G Surgendi tempus est.

Ideie fel keinöd.

H Nöndum diluxit.

Nem viradot még meg.

G Aperi oculos.

Nisd félaz sömedet.

H Adhuc grauanur somno.

Meg nehezek az alomtol.

G Es glire somnolentior.

Töbet alhattol patkannal.

H Rogo ne sis molestus.

Kerlek ne haborgas meg.

G Non pudet te asine?

Wai samar, nem ségyenledél?

H Cuius me pudeat?

Miert ségyienlenem?

G In multam lucem stertere.

Mind virratig allunod.

H Quotam horam sonuit?

Hiniaz ugót az ora?

G Iam imminet prima.

Ezzentöl meg üti az egyet.

H Adhuc parum dormiam.

Meg alu som egy kicziner.

A 4

Quo

Sürgen

8 **G** **Quin** surgis piger?
Vai rest ember, nem, akarfe egyből fel
H **Quomodo** tam cito? (kelni?)
Miert oly hamar?
G **Mox** fuste te excitauero.
Maid egy darab faul kötlek fel.
H **Iam** surgo, parce precor.
Ime fel kelek, had e! kerlek.

D V M I T V R A D
Scholam.

Dialogus VII.

Hanno, Ioannes,

H **Heus** quid facimus?
Iai, mit miuelünk?
I **Cur** sic vociferaris?
Mit fuóltez olian igen?
H **Nimis** diu dormiui.
Igen fokaig aluttram.
I **Quid** ita? **Quid** times?
Hogy lehet az? Mit fél?
H **Tempus** iustum transijt.
Az igaz idő elmúlt.

Quod

17. **I** **Quod** tempus dicis?
Mely időt mondas?
H **Horam** Primam.
Az első orat. Az egy orat.
I **Tu** certè falleris.
Teniluan teuelgez.
H **Tamen** audiui.
Lamen halottam.
I **Non** rectè audisti.
Nem igazan hallottad.
H **Quoram** tu audisti?
Te melljket hallodtad?
I **Audiui** vltimam.
Mind vegig hallottam.
H **Quota** ea est?
Hany az?
I **Duodecima**.
Tizenkettő.
H **Vtinam** verum sit.
Adgya az isten hogy igaz legyen.
I **Non** est quod dubites.
Semmi kétséged abban ne legyen.
H **Oppidò** lætor.
Igen örülsz az.

A 5 IN-

10. INTER EVNDVM IN
Scholam.

Dialogus VIII.

Iodochus,

Kilianus.

I Heus heus, mane.

Hallade, ally meg.

K Quid vis? Cur maneam?

Mit akars? Miert allyak meg?

I Est quod tecum loquar.

Vagyon valami beszédem veled.

K Modo non vacat.

Nem érkezem most.

I Tantillum perneges?

Ollyan dolgot tagadoz meg rólem?

K Mitte me modo.

Had menyekel mostan.

I Non te dimittam.

Nem hadlak elmen.

K Encas me furcifer.

Vayakísto fíra valo, máid meg bolon.

I Tantum verbum audi. (ditaz)

Czak egy igimet háld meg.

K Ecquid mea refert?

Mi gondom veled?

Per.

I Permultum scilicet.

Sokigen is.

K Quid negotij est? Die.

Mi dolog? Beszélhedz meg.

I Dicam, modo des fidem.

Meg mondom: csak fel fogad.

K Quam fidem darem?

Mit fogad nek fel?

I Te non fore infidum.

Hogy en hozzam hűtetlen nem les.

K Da fidem, fidus ero.

Ime fel fogadom, hű leszek.

I Adhibe nunc aurem.

Tarcz ide az füledet.

K Quid aurem? Clare dic.

Mit fülemet? nagyon mondgyad.

I Arcana res est.

Titkon valo dolog.

K Tamen soli sumus.

Lam egyedül vagyunk.

I Clare non dicam.

Nem mondom nagyon.

K Ludificaris nunc me.

Meg czialz most engemet.

Id est

I 12. Id est quod volui.

Vgian azt akartam.

K Haud impune hoc feres.

Nem megy el vele. Bőbut allok annak.

INTER DISCENDVM

in Schola.

Dialogus IX.

Kilianus, Lampertus.

K Heus tu huc sede.

Hallade, ily ide.

L Quid isthic facerem?

Mit miuelliek ott?

K Discamus simul.

Tanollunk egyűt.

L Rem gratam offers.

Kedues dolloggal kinallas engemet.

K Alter alterum doceat.

Egijkaz masikat taneicza.

L Perlubens parco.

Nagy órómest engedek.

K Quidnam tu discis?

Te miczodat tanolz?

L Disco legete.

Tanulok oluasni.

Vbi

K Vbi nunc legis?

Mely helyen oluasoz mostan?

L In hoc folio.

Ez Lcuelen.

K Scis lectionem?

Tudode az letczkedet?

L Non admodum prompte.

Nem igen iol.

K Quoties recitasti?

Hanybor montad el?

K Semel i.

Bis ij.

Ter iij. recitavi.

Quater iiij.

K Cui nam recitasti?

Kinek montad el?

L Rectori scholæ,

Az oscola Mesternek.

K Si quid nescis, Roga.

Az mit nemtudcz, kerdmeg,

L Qui hoc legam?

Mint kely ezt oluasnom?

K Collige litteras.

Sed ósue az Bótűket.

Tu me

14. **L** Tu me obseruas.

Halgas te rei.

K Vt hæſiras lingua?

Mint akadoz nielueddel?

L Sic affluetus ſum.

Igy ſoktam rea

K Deſueſce ruruſus.

Szokial iſmeg elrola,

L Pergamus legere.

No oluaſſok rouab.

K Iam verba præcipitas.

Moſtan igen ſiecz vele.

L Tu melius doce.

Tanicz te iobban rea.

K Sic diſtinctè legas.

Ecceppen ſep êkõſſen oluas.

L Tam clarè haud queo.

Nem lehet en tõlem oly ettelmeſſen.

K Vſu addiſce.

Giakorlas alral tanoldmeg.

L Tentabo quid poſſim.

Meg keſirtem mit tehetek.

DE CAVENDIS IN

Schola Corycæiſis.

Dialo-

Dialogus X.

15

Lucas,

Marcus.

L Cur ſic muſiras?

Miert ſubokz igy?

M Non audeo loqui.

Nem merek ſolni.

L Quis te prohibuit?

Kiczoda titot meg teged?

M Præceptor noſter.

Az mi meſterünk.

L Tamen iſ non adeſt.

Lam ū ninčz ielen.

M At Corycæi adſunt.

Deaz alattomban halgatok ielen vadnak

K Quos Corycæos dicis?

Kiket mon az alattomban halgatoknak?

M Qui clanculum nos ſignant.

Az kik titkon minket fel iedzenek.

L Nullum ex hiſ noſti?

Ezekben eggyet ſem eſmerbe?

M Qui ego noſcerem?

Hogy hogy iſmerhetnem meg?

L Tam caute rem agunt?

Oly okõſſon ſõrzik dolgokat?

Ea eſt

M Ea est illis altaria.

Oenekik az alnokfagok.

L Tuloquere Latine.

Te sóly Deakul.

M Quam vellem si scirem.

O mint akarnam, ha tudnek.

L At sic addisces citius.

Ecceppen tanulz hamarabban.

M Hac spe dulcescit ferula.

Ez miueli azt, hofi vereseggel nem gon-
(dolok.

DE FERULA.

Dialogus XI.

Martinus,

Nicolaus.

M Quis hie ciular?

Kiczoda iaigat it?

N Ego sum miser.

En vagyok niaualias.

M Quo pacto miser es?

Mi keppen vagy niaualias.

N Virgis caesus sum.

Webóuel veretem meg.

M Quid commenuisti?

Mit erdemlettel volt.

Nihil

N Nihil didiceram.

Semmit nem tanultam vala.

M Merito caesus es.

Meltan verettel meg.

N Etiam tu me ludis?

Meg te is czufols meg engemet?

M Cur autem non didiceras?

Te penig miert nem tanultal volt?

N Posthac ero cautior.

Ennek vtanna forgalmatosb leszek.

DE IENTACULO.

Dialogus XII.

Neuius,

Osualdus.

N Quo tu nunc abis?

Houa medgy te mostan?

O Domum me confero.

Haza megyek.

N Quid domi ages?

Mit csinálz othon?

O Sumam ientaculum.

Felestekemet eszem.

N Quamam iturus es?

Mely felöl medgy?

B

Hac

12. O Hac per forum.

Ezzen az piaczon által.

N Comirabor te.

El kifirlek tegeder.

O Nihil opus est.

Nem sükség.

N Aduersario meo.

Meg valze engemet?

O Non, sed parco tibi.

Nem, hanem kemeliek.

N Nihil est quod agam.

Semmi egyeb dolgom ninczen.

O Lubeus te accipio.

örömett teged fogadlak.

DE REDITV A IEN- raculo.

Dialogus XIII.

Onophrius, Paulus.

Q Vnde nobis redis?

Honnan 1öz mihozzank?

P A ienraculo.

Az Feleitekeantól.

O Vbi iantasti?

P Rogas? domi meae.

Kerdede? Hazamnal.

N Quid ientasti?

Mit ettel felestekemben?

P Panem iurulentum.

Leues kenieret.

O Quis tecum ientauit?

Kiczoda ett veled felestekemet?

P Tota familia.

Az egez czialaad.

O Nihil mihi adfers?

Semmit tennem hozze enekem?

P Quid adferem tibi?

Mit hoznek teneked?

O Frustrum panis.

Egy felet kenieret.

P Panem quidem habeo.

Kenierem bizony vagyok.

O Cede mihi partem.

Ady nekem egy reset.

P Accipe dimidium.

Veddel felet.

O Ago tibi gratias.

Köszönöm azt teneked.

P Non age, sed refer.

Ne köszönyed, hanem vgyan meg fizeld.

O Non est vnde referam.

Ninczen honnan meg fizetnem.

P Non semper eggbis.

Nem mindenkor fűkölködel.

O Gratum me reperies.

Hála adonak ismers engem lenni te hoz-

(zad.)

DE INSTRUMENTIS

Scholasticis.

Dialogus XIII.

Petrus, Quirinus.

P Para mihi hanc pennam.

Czinald Meg ennekem ez pennat.

Q Est tibi cultellus?

Vagyone kesfed?

P Est, sed valde hebes.

Vagyon, de igen eltelen.

Q Acutiorem adfer.

Hoz eslesbet ide.

P Vbi accipiam?

Hol vegyem?

Q Utendum expete.

Kerimastol kölczön,

P Adfero, utere.

Hozok egyet, czinaly meg vele.

Q Vis crassam, an tenuem?

Tömördökön kelle, auagy vekonyon?

P Mediam volo.

Fel resz berint kiuanom.

Q Da atramentum.

Adgy tintat ide.

P En atramentarium.

Ime az Klamaris.

Q Da quoque papyrus.

Adgy papyrolat is.

P Et hæc in promptu est.

Az is keszen vagyon.

Q Papyrus perfluit.

Az tinta által hattia az papyrosot.

P Non habeo aliam.

Ennekem mas ninczen.

Q Quid vis ut scribam?

Mit akaró hogy iriak?

P Præscribe literas.

Iri enekem egy A B C et.

Q Tu imitaberis?

Az berint irze oztan?

P Ita, in hoc peto.

Vgy, azert kiuanom.

Q Sæpe exscribe.

Gyakorta iriad le.

P Faram ut iubeo.
Vgy tessék á mint paranczolod.

INTER REDEVNDVM

á Schola.

Dialogus XV.

Quirinus, Rudolphus.

Q Ut tecum agitur?

Mint vagy?

R Bene mecum agitur.

Iol vagyok.

Q Id lubens audio.

Azt örömezt hallom.

R Gratiam habeo.

Hallat adok neked:

Q Vbi iam fuisti?

Hol voltal mostan?

R In ludo literario.

Az Oskolaban.

Q Quorsum sit properas?

Hova iggyeu ficz?

R Domum versus.

Hazza fele.

Q Quid domi ages?

Mit tess ott hon?

R Adornabo mensam.
Aztalt vetek.

Q Tam mane prandes?
Ily reguel ebelleze?

R Obi quor parenti.
Szülemnek ebben engedek.

Q Facis ut te decet.
Iol miueled azt.

R Ab eo, tu vale.
El megyek, legy egessegeben.

Q Et tu quoque vale.
Legy te. is egessegeben.

DVM INSTRVITVR

Mensa.

Dialogus XVI.

Remigius Sebaldus.

R Puer, vbies?
Gyermek, hol vgy?

S Adsum, quid me vis?
Itt vagyok mit akarz miuelnem?

R Instrue mensam.
Wesd meg az aztalt.

S Est tempus prandij.

Vagyone ideie ebednek?

R Est quando sic lubet.

Vagyon, midőn enekem vgy tetzik.

Recte curabitur.

Meg miuelem azt igazan.

R Porrige cultros.

Add ide az keseket.

S In promptu sunt.

Kesēn vadnak.

R Da mappas manuaras.

Ad ide az kezi kezkenőket.

S Et istæ adsunt.

Azok is ott vadnak.

R Appone Salinum.

Tedd fel az só tartot.

S Prius sale implebo.

Először meg töltöm soual.

R Elue calices.

Oebleicz meg az pohárokat.

S Dudum laui.

Regen mostam meg.

R Adfer orbes.

Hozd ide az Tanerokat.

S In scamno iacent.

Az padon vadnak.

R Et corbem colearium.

Es az Kalantartot is.

S Ex paxillo pender.

Az fegen fűg.

R Apra circulum.

Szörőzd ide az tal tartot.

S Nunquid aliud vis?

Nemde mi kely tőb?

R Nunc mores discas.

Immar erkölczeket tanoly.

S Quos mores discam?

Mi erkölczeket tanollyak?

R Quos in mensa serues.

Melieket az aztalnal meg tarcz.

S Rogo me doceas.

Kerlek, taneicz meg engemet.

R Perlubens hoc facio.

Azt örömeit meg miuelem.

S Ego auscultabo.

En forgalma toffan halgatok reia.

R Ne me interpella.

Besedemet közbe ne vedd.

S Haud verbum faciam.

Egy szóot sem szól.

R Primo vngues purga.

Először körmedet meg tizteiczad.

Hinc manus laua.

Az vti kezedet meg mossd.

Mox Deo benedicas.

Leg ottan mond el az Azzal. aldast.

DEVS Pater noster celestis benedicat nobis filijs tuis. & his quae iam sumus sumpturi: Per Christum Iesum Dominum nostrum. Amen.

Post decenter accumbe.

Az vti eköffen le gy.

Cibus carpe digitis.

Vij niddal fogiad az etket.

Nec conde vola.

Markodbi ne reicz.

Primus ne esto elu.

Ne legy első az etelhez.

Nec primus bibe.

Első se igdy l.

Cubito ne te sulciras.

Az azzalra ne kóniököllyel.

Erectus sede.

Egyeneisen üly.

N. e pandas brachia.

Es karadat ki ne tériezsed.

Nce

Nec bibe auide.

Gyuitón ne igyal.

Nec mand: auide.

Gyuitón se egyel.

Proxiua te cape.

Az előtted vilót leg közelbet ved

In orbe ne morare. (ki.

Az taneron ne keffel.

Alios ne inspicito.

Egyebekre ne nezz.

Bibiturus os terge.

Töröld meg az sadat mikor inia akarz.

Non manu sed mappa.

Nem kezdeddel, hanem kezkenöddel.

Morsa ne redintinge.

Az meg harapot falatot ne marcz be is.

Nec linge digitos. (meg.

Ne nyallyad az vyadat.

Nec ossa code.

Czontot se raggy.

Quae q; scinde. cultro.

Kefel mindent meteld.

Os ne per vngas.

Szadat be ne felezd.

Digitos saepe terge.

Vjadat gyakorta meg kenied.

Nares ne fode.
 Orrodat ne vaid.
 Non rogatus tace.
 Nem kerdetuen veztegy.
 Quod satis est ede.
 Egyel az menij kely.
 Cum satur es, surge.
 Mikor eleget ettel fel kely.
 Rursus laua manus.
 Kezeidet esmeg meg mosd.
 Mensalia tolle.
 Szed fel az aztalt.
 Deo gratias age.
 Az Vr Istennek hallat adgy.

Qui nos creauit, redemit & pa-
 uit, huic gratias agimus sempiternas,
 per Iesum Christum Dominum no-
 strum, Amen.

A PRANDIO REDEVN-
 tium in Scholam.
 Dialogus XVII.

Simon,

Titus.

S Quid geris in sinu?
 Mit viselz kebeledben?

T Merendani meam.
 Az en ofonomot.
 S Ego nihil attuli.
 En semmit nem hoztam velem.
 T Quid autem edes?
 Tahat mit esel?
 S Emam mihi panem.
 Kenieret vesfek magamnak.
 T Habes pecuniam?
 Wagione penzed?
 S Obulum habeo.
 Egy fellyerem vagyon.
 T Quid tibi hunc dedit?
 Ki adta neked azt?
 S Pater meus dedit.
 Azen Attiam adta.
 T Pium tu habes Patrem.
 Keyelmes Atiad vagyon
 S Qualem tu habes Patrem?
 Minemu vagyon teneked?
 T Admodum durum.
 Igen kemeny vagyon.
 S In rem tuam est.
 Haznodra vagyon.
 T Mallem alium.
 Mist beretnek inkab.

30 S Sculte loqueris.

Bolondul boliaz.

T Sic mihi excidit.

Igy esék mondanom.

S Perires licentia.

El vesnel engedelmesseguel.

IN SCHOLA LV.

dentium.

Dialogus XVIII.

Timotheus,

Vitus.

T Væ nobis Vite.

Iai minekünk ariamfia Vith.

V Quid est? Quid tremis?

Mi dolog? mit rezkerz?

T Ego & tu perimus.

Enes te gonosul irunk.

V Quid ita? Qua de causa?

Hogy lehet az? mi okaert?

T Præceptor venit.

Az Mester meg idue.

V Quid ex te audio.

Las mit hallok tölled.

Væ

31 T Væ nostris natibus.

Iai mi segünknek.

V Vbi is est obsecro?

Hol az Mester kerlek?

T Per gradus ascendit.

Az gradiczon ment fel.

V Quis id agit? Quis vidit?

Ki mongya azt, ki látta?

T Ego met inquam vidi.

Mondom, en magam láttam.

V Vidit ne nos ludetes?

Látote minket tudzonis?

T Id est quod timeo.

Ez az oka hogy felek

V Quid ergo agemus?

Mit tegyünk har?

T Amoue oculos.

Wesdel az Gliobifokar.

V Rectè admones.

Iolintez.

T Explicemus libros.

Nissuk fel az könyueket.

V Certè astutus es.

Bizony okos vagy.

T Sic rebrur nos discrete.

Éakeppen aleit minket tudni.

à Literis.

Dialogus XIX.

Vliffes, Xantus.

V Io gaudete sodales.

Hay hay örülyetek tarsaim

X Quid est quod sic gestis?

Mi dolog hogy ugy vigadoz

V Sunt nobis feriae.

ü nepünk vagon.

X Quas dicis ferias?

Miczoda unepet mondaz?

V Otium à literis.

Az tanusagtol valo üressiget.

X Quando ociabimur?

Mikor leßen ürefegünk?

V Hodie à prandio.

Ma ebed után.

X Ergo ludemus.

Iadczodunk rahat.

V Quid nam ludemus?

Mit iadczunk?

X Ludemus globulis.

Globist iadczunk.

Ludis

V Ludus puerilis est.

Gyermek iatek az-

X Quem tu ludum malles?

Miczoda iatekot akarnal te inkab?

V Deceremus saltu.

Vgordgyünk hamariat.

X Hunc ludum odi.

Az iatekot gítlölöm.

V Quanam de causa?

Mi okaert?

X Quia pedes lassat?

Mert labat el farasztia.

V An non pudet te?

Auagy nem fegyenlede?

X Cuius me puderet.

Miert fegyenlenem magamat?

V Quod tam piger es.

Hogy oiy rest vagy.

X Certè piger non sum.

Bizoni en rest nem vagyok.

V Quin ergo saltabis.

Tahat bizoni vgordol.

V Caue ne prouoces.

Kerlek ne ingerly.

V Imò te audiuerò.

Sõt vgyan read eskössöm.

C

X Videbis quid posim.
No meg latod mit tchetek.

LITIGANTIVM DE

Selsione.

Dialogus XX

Xenophon, Yllius.

X Apage te hinc.

Tauozzal el innen.

Y Satis imperiose.

Igen fenien sollaz.

X Hic mihi locus est.

Itt vagyon nekem hellichem.

Y Atqui ego nego.

En penig nem hissem.

X Prior hic sedi.

Előb naladnál űltem itt.

Y Cur autem surrexisti?

Tahat miert kőltel fel?

X Negotium mihi fuit.

Dolgom volt.

Y Quid signi posuisti?

Mi ielt tőttel?

X Non vides librum?

Nem latrode az kőniuet?

Y Liber isthic iacer.

Az kőniued ahon feksik.

X At tu semouisti.

Mert te vetetted el.

Y Id factum pernego.

Azt en nem miueltem.

X Quin tandem cedes?

Sőt vegre maid helt adz.

Y Tu me vi extrudes?

Erőuel tőlze te engemet ki?

X Nisi volens cesseris.

Hanem ha io keduel helt adz.

Y Hoc dicam Magistro.

Meg mondom ezt az Mesternek.

X Susq; deq; fero.

Semmit nem gondolog vele.

INVITANTIVM SE

inuicem.

Dialogus XXI.

Y. Z.

Y Cras ad me veni.

Holnap en hozzam idy.

Z Metuo vt posim.

Felek raita hogy tőlem nem lehet.

Y Cur non possis?

Miert nem leh etne tóled?

Z Domi manendum est?

Hon kely maradnom.

Y Quid negatij est?

Mi dolgod vagon?

Z Oportet scribere.

Irnom kely.

Y Scribito cras.

Holnap ily.

Z Nihil polliceor.

Semmit nem fogadok.

Y Sic colis socium?

Igy tizteled tarsodat.

Z Culpa non est mea.

Nem en bünöm.

Y Possis si velles.

Meg miuelhersed, ha akarnad.

Z Vellem, si possem.

Akarnam, ha lehetne.

DE STUDIO INTER rogantium.

Dialogus XXII.

Abraham,

Briccius.

A Quid à coena facis?

Mit teb az Vaczora vtan?

B Cupis hoc scire?

Akarode azt meg tudni?

A Ideo sciscitor.

Azert tudakozom.

B Post cibum deambulo.

Es elvtan spacialok.

A Quid postea agis?

Annak vtanna mit tesz?

B Audita repeto.

Az halgato letzkeimet tanulom.

A Quomodo hoc facis?

Hogy hogy miueled azt?

B Sæpe relegendo.

Gyakorta valo el oluasaffal.

A Quid, si quid excidit?

Mit tesz, ha valamit el feleitöttel?

B Disco postridie.

Az köuetközendõ napon tanulom meg.

DE ABSENTIA à Schola.

Dialogus XXIII.

Benedictus,

Christophorus.

C 3

Vbi

B Vbi heri fueras?

Hol voltal tegnap?

C Quonam tempore?

Mi időben kerded?

B Statim à prandio.

Ottan ebed után.

C Domi laui.

Hazamnal fürödtem.

B Quam diu lauisti?

Menj ideig fürödtel?

C Totam ferme horam.

Vgy mint egy egez oraiglan.

B Quis tecum lauit?

Kiczoda fürödöt te veled?

C Parentes mei.

Az en sűleim.

B Lotus quid feceras?

Az fürödö után mit miuelel?

C Siccabam capillos.

Hayamot száraztom vala.

B Cur non ibas in scholam?

Miert nem megy vala az iskolában?

C Pater prohibuerat.

Az Atian meg tiltotta vala.

B Cur probibuerat?

Miert az feyem nedues vala.

C Nam caput madebat.

Mert az főm nedues vala.

B Delicatus puer es.

Győni örűségbe fel tartot gyermek vag-

M V T V O G R A T V .

lantium sibi.

Dialogus XXIII.

Cyrillus,

Donatus.

C Vnde iam prorepis?

Honnan balagz te mostan elő?

D E domo mea.

Hazamtól.

C Diu te non videram?

Sok időtől fogva nem látalak tegedet.

D Et egote diutius.

En is tegedet meg több időtől fogva.

C Valuisti ne bene?

Egésfegben voltale?

D Optime laui.

Io egésfegben voltam.

C Addepol gaudeo.

Bizony igen örűlöm.

D Vt tu autem vales?

Te peniyg mint vagy?

C 'Admodum belle.

Igen jól.

D Et ipsum gaudeo.

En is azt igen örülöm.

AGNOSCENTIVM

sefe mutuo,

Dialogus XXV.

Simon,

Petrus.

S Quod tibi nomen est?

Kiczoda neued.

P Mihi nomen est Petrus.

Ennekem Peter neuem.

S Qui sis non noui.

Nem ismerlek kiuagy.

P Non me nouisti?

Engem nem ismerés?

S Non negem si te nouerim.

Nem tagadnam meg ha ismernelek.

P Oblitus ne es mei?

El felelköztele rollam?

S Ante nunquam te vidi.

Ennek előtte soha nem láttalak.

P At tandem agnosces.

De meg ismerés meg.

Senu

S Sanus herclè non es.

Bizony te ebes nem vagy.

P Egone an tu magis?

Ene vallyon, avagy te inkább?

S Vbite nouissem?

Hol esmertelek volna meg tegedet?

P In Ludoliterario.

Az Oskolaban.

S Fuiſti condiscipulus?

Voltale köz taneituany?

P Ita, fere biennium.

Vgy, Vgy mint maid ket estendeig.

S Sine, mecum recolam.

Had gondolliam meg magamban.

P Agnosce cicatricem.

Esmerd meg ez vaksebet.

S Hanc tibi incusseram.

Ezt en vöttem vala.

P Cum theca pennaria.

Az penariffal.

S De cicatrice te noui.

Az vak sebről ismerlek.

P Vides quod non insaniam.

Latod hogy nem bolondoskodom.

S De forma te non nouissem.

Abrazatodrol né esmertelek volna meg.

42 **LIGANTIVM DE**
re ablata.

Dialogus XXVI.

Petronius, Theodorus.

P Redde quod meum est.

Add meg az mi enijm.

T Quid vis reddam?

Mit akarz hogy meg adgyak?

P Quod mihi surripuisti.

Az mit el vroztal.

T Nihil tibi surripui.

Semmit róled el nem vroztam.

P Aufer cauillum.

Ne patuarkodgjal.

T Non equidem cauillor.

En bizony nem patuarkodom.

P Quia reddis tandem?

Ha adod meg har?

T Nihil hercle sumpsi.

Bizony en semmit el nem vettem.

P Ostende huc manus.

Mutasd ide kezedet.

T Hem ostendo, eccas.

Ihon meg mutatom, ime lassad.

Quid,

P Quid abstulisti?

Mit vettel el?

T Equidem nil abstuli.

En bizonyyal semmit el nem vettem.

P Excude mauticam.

Razhazdze az köntös-vyadat.

T Tuo arbitrato.

Az mint akarod.

P Inter vestes habes.

Ruhaid közöt vagyon.

T Tenta qua lubet.

Kifircz meg valahol akarod.

P Noui sycophantias.

Ismertem alnoksfagodat.

T Pergis molestus esse?

Meg is haborgatze.

P Ablatum restitue.

Add meg azt az mit el vöttel.

T Furti me adligas?

Orsfagot mondoze hozzam.

P Non furti, sed fraudis.

Ném orsfagot, hanem czalardsfagot.

T Vliscar hanc iniuriam.

Meg allom ez bossut.

P Et ego te vliscar.

En is teraitad bossut allok.

44 PRODEVNTIVM IN
Funus.

Dialogus XXVII.

Thomas? Georgius.

T Adesdum Georgi.

Iőy ide győrgy.

G Quid est? cur me vocas?
Miczoda, miert hıjusz engemet?

T Est quod te volo.
Oka vagon miert teged hilak.

G Dictum puta.
Meg mondott dolognak aleicziad.

T Quid censes me velle?
Miczodat aleitas akarnom?

G Vt tecum ludam.
hogy te veled iadczim.

T Tota erras via.
Tauoll vagy tőlle. Mas az dolog.

G Quid igitur est?
Tahat miczoda?

T Tu vaticinare.
Te leld meg.

G Nescio vaticinari.
Nem tudom meg lelni.

In

45
T In funus prodibimus.
Halatert kely mennünk.

G Quod funus dicis?
Mely halatot mondas?

T Quod sit nescio.
Ki legyen nem tudom

G Vnde autem nosti?
Honnan tudod?

T Præceptor indixit.
Az Mester hirdette.

G Qua hora effertetur?
Mely oran viterik ki?

T Puto septima.
Aleitom hogy het orakor.

G Etego prodibo.
En is el megyek.

T Tu mecum ibis.
Te en velem iősz.

G Ero tibi comes.
Tarsod lešek neked.

T Nec frustra hoc peto.
Nem hiaban kerem ezt.

G Cur autem petis?
De miert kered?

T Vt me doceas.
Hogy engem taneicz.

16 **G** Quid te docerem?
Mire tancitanalak tegedet!

T Vino benedicere.
Bort meg aldani.

G An ne dum adfers?
Akkore, midön el hozod?

T Rem ipsam dicis.
Iolmondod. Vgyan akkor.

G Sic ego dicerem.
Igymondanam en.

T Dic, iam ausculto.
Mond meg, immar rea halgatok.

G Hoc vinum vobis faustum sit.
Ez bor nektek egeffeges legyen.

Bono sit potus iste.
Ez ital egeffegtökre legyen.

Hoc vinum læti bibite.
Ez bort vigan igyatok meg.

T Quid sterneranti imprecor?
Ptrüzkelőnek mit kiuaniak?

G Sit tibi hoc foelix.
Egeffeg neked. Egeffeg vtanna.

Te Deus seruer.
Teged Isten meg tarczoz.

T Quid aüspicanti aliquid?
Mit valamit kezdőnek?

47
Bono sit, quod instituis.
Iodra legyen az mit kezdez.

Bene verrat quod agis.
Io vegre legyen az mit böröz.

T Quid proficiscenti?
Mit az el menőnek?

G Sit iter hoc foelix tibi.
Ez vt neked bodog legyen.

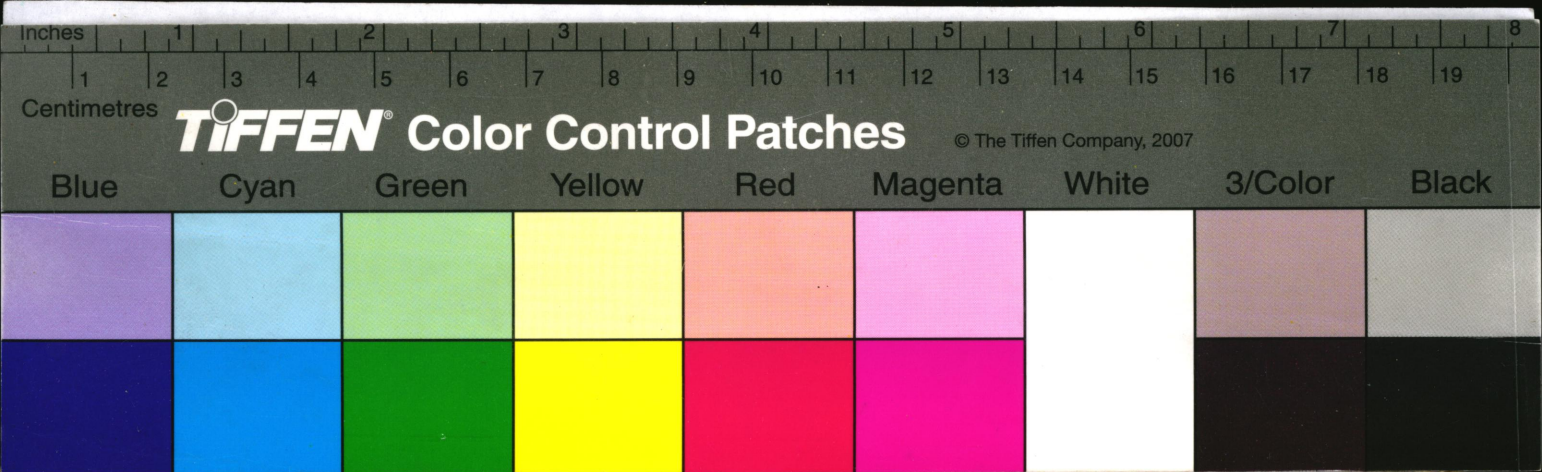
Perfauste soluas anchoram.
Bodog indulatod legyen.

T Sit lætus tibi reditus.
Wig legyen neked meg terefed.

G Tantundem tibi precor.
Syinten annijt kiuanom neked-is.

**FORMVLAE PVERORVM EXI-
tum è Schola rogantium.**

Colende Praeceptor rogo veniam.	Abeundi	Domum ad ientaculum.
		micium ad la iuinam. cacatum.
	Exeundi	Panem, papyram, atramentum, pennam.

G Quid te docerem?
 Mire taneitanalak tegedet?
T Vino benedicere.
 Bort meg aldani.
G An ne dum adfers?
 Akkore, midön el hozod?
T Rem ipsam dicis.
 Iolmondod. Vgyan akkor.
G Sic ego dicerem.
 Igy mondanam en.
T Dic, iam ausculto.
 Mond meg, immar rea halgatok.
G Hoc vinum vobis faustum sit.
 Ez bor nektek egeffeges legyen.
 Bono sit potus iste.
 Ez ital egeffegtökre legyen.
 Hoc vinum læti bibite.
 Ez bort vigan igyatok meg.
T Quid sternutanti imprecer?
 Ptrüzkelőnek mit kiuaniak?
G Sit tibi hoc foelix.
 Egeffeg neked. Egeffeg vtanna.
 Te Deus feruer.
 Teged Isten meg tarczoz.
T Quid aüspicanti aliquid?
 Mit valamit kezdőnek?

Bono sit, quod instituis. 47
 Iodra legyen az mit kezdez.
 Bene vertat quod agis.
 Io vegre legyen az mit böröz.
T Quid proficiscenti?
 Mit az el menőnek?
G Sit iter hoc foelix tibi.
 Ez vt neked bodog legyen.
 Perfauiste soluas anchoram.
 Bodog indulttod legyen.
T Sit lætus tibi reditus.
 Wig legyen neked meg terefed.
G Tantundem tibi precor.
 Syinten annijt kiuanom neked-is.

FORMVLAE PVERORVM EXI-
 tum è Schola rogantium.

Colende Praeceptor vogo veniam.	Abeundi	Domum ad ientaculum.
		Exeundi
	Eundi emium	Panem, papyram, atramentum, pennas.

Primus post Reforma
 tionem dnm in libelli
 erant destinati. Debe
 rim ad puetos in fat
 mandos.

